

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 116

van **TINNE ROMBOUTS**

datum: 21 oktober 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Scheuren en barsten in woningen - Aanpak

De berichten over scheuren in huizen blijven ons bereiken. Een panoreportage in maart 2021 bracht de gevolgen in beeld van de uitdrogende klei- en leemgronden, waardoor barsten in huizen ontstaan. Sommige huizen bleken onherstelbaar beschadigd en moeten zelfs afgebroken worden. Recent hoorden we de noodkreten van inwoners uit Heers, die geconfronteerd worden met scheuren in hun huizen. Zij wijten dit aan het oppompen van grondwater door De Watergroep. De slachtoffers uit Heers hebben een zaak gestart voor de burgerlijke rechtbank, maar die zou pas behandeld worden in maart 2022. Ondertussen zien ze toe hoe er meer barsten ontstaan in hun huis. Het fenomeen neemt de laatste jaren sterk toe in de streek rond Kortrijk, Ieper en de Vlaamse Ardennen.

1. De minister gaf in maart aan dat ze werkte aan een aanpassing van de regelgeving rond huishoudelijk gebruik van grondwater met een aanpassing aan VLAREM II (Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning) tot gevolg. Daarnaast zou ze ook de meldingsplicht voor het onttrekken van grondwater tot 500 m³ bekijken en aanpassen. Teksten daarvoor waren in maart zo goed als klaar.

Wat is de stand van zaken en welke concrete maatregelen stelt de minister voor?

2. Ik verwees in mijn mondelinge vraag in de commissievergadering van 23 maart 2021 naar een aanpassing van de code van goede praktijken voor boorbedrijven. De minister was daarmee bezig, stelde ze toen.

Welke voorstellen tot aanpassing liggen op tafel, welke knelpunten zijn er nog, wanneer mogen we een definitieve aanpassing verwachten?

3. Op het gebied van handhaving zou de minister het extra inzetten van personeel en middelen bekijken, maar vooral ook het beter inzetten van handhavers. Haar kabinet en de administratie zouden dit bekijken en prioriteiten naar voren schuiven over welke activiteiten bovenaan in het handhavingsprogramma moeten staan om gecontroleerd te worden, met een focus op controles bij boorbedrijven. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en het Departement Omgeving hadden daartoe van haar de opdracht gekregen om concrete acties uit te werken.

Welke concrete acties zijn ondertussen ondernomen enerzijds en/of worden anderzijds vooropgesteld?

4. Tot slot vermeldde de minister in maart een aantal initiatieven die ze wilde opzetten: verplichte gps-tracking bij boorbedrijven, boetes verhogen, intrekken van erkenningen, meldpunt voor dubieuze activiteiten bij boorbedrijven.

In welke mate zijn de opgesomde initiatieven al inzetbaar en hebben ze hun nut al bewezen? Wat is de stand van zaken?

ANTWOORD

op vraag nr. 116 van 21 oktober 2021

van **TINNE ROMBOUTS**

1. Het klopt dat er een tekstvoorstel is om de regelgeving rond huishoudelijk gebruik van grondwater aan te passen in titel II van VLAREM. Wijzigingen in titel II van VLAREM moeten vanzelfsprekend volgens de correcte procedures verlopen.

Dit tekstvoorstel zal geïntegreerd worden in de grondige herziening van het thema grondwater zoals opgenomen in titel II van het VLAREM. Voor dit wijzigingsbesluit zal in eerste fase een plan-MER opgemaakt worden.

Concreet houdt het voorstel in dat de debietsdrempel voor niet-ingedeelde grondwaterwinning voor huishoudelijke doeleinden teruggebracht wordt van 500 m³ per jaar naar 150 m³ per jaar. Bestaande grondwaterwinningen voor huishoudelijke doeleinden die alsnog meer dan 150 m³ per jaar onttrekken worden hierdoor - afhankelijk van het locatiespecifieke dieptecriterium een klasse 3- of klasse 2-inrichting. Deze grondwaterwinningen moeten bijgevolg ook voldoen aan de sectorale voorwaarden en zullen dan ook moeten voorzien worden van een debietmeter.

Behoudens enkele uitzonderingen, is voorzien om ook voor de niet-ingedeelde grondwaterwinningen voor huishoudelijke doeleinden een meet- en registratieverplichting in te voeren. Er is ook een verduidelijkende definitie voor "huishoudelijke doeleinden" opgenomen in het tekstvoorstel.

2. De code van goede praktijk voor boringen en voor exploiteren en afsluiten van boorputten voor grondwaterwinning is voornamelijk gericht op de praktische uitvoering van de boringen en blijkt daarom niet het meest geschikte instrument in het kader van de problematiek van illegale boringen. Een beter instrument hiervoor is de erkenning van de boorbedrijven waar via de gebruikseisen verplichtingen bij de uitvoerder van de werken (het boorbedrijf) gelegd wordt.

In dat opzicht heb ik voorgesteld om, naast de geldende gebruikseisen zoals de rapporteringsplicht, ook een informatieplicht op te nemen. Hierdoor zal het erkende boorbedrijf verplicht worden de klant te informeren over de geldende wetgeving over de aanleg en het gebruik van de boring of grondwaterwinning. Dit voorstel is reeds opgenomen in de VLAREM-trein 2019 die normaal gezien later dit jaar definitief goedgekeurd kan worden.

3. De controles op de erkenning van boorbedrijven worden uitgevoerd en stelselmatig verstrengd sinds de uitrol van de erkenningen in 2017. Dit is een bevoegdheid van zowel de VMM als het departement Omgeving. Het aantal voorziene controles op (erkende) boorbedrijven in het omgevingshandhavingsplan 2021 van het departement Omgeving werd in de mate van het mogelijke verhoogd. Daarnaast wordt er binnen dit plan voor het 2^e jaar op rij specifieke ondersteuning geboden aan de lokale toezichthouders m.b.t. grondwaterwinning. Door de afdeling BJO werd als pilootproject een specifiek compliance promotion traject uitgewerkt gericht op de bemalingssector. Zowel het departement Omgeving als de VMM waren hierin actieve stakeholder. Voorlichting en vorming, technische bijstand, transparante communicatie en nalevingsprikkels vormen de rode draad in het traject. Dit resulteerde in een actieplan

voor de verschillende stakeholders uit de overheid & sector dat, wanneer uitgerold, het naleven van de regelgeving door de boorbedrijven zal verbeteren.

Tussen het departement Omgeving en de VMM werd een samenwerkingsovereenkomst afgesloten, waar ook het aspect toezicht op boorbedrijven deel van uitmaakt. Via centraal en decentraal thematisch overleg, het verbeteren van de uitwisseling van gegevens en eventuele gezamenlijke controles worden de controles op de boorbedrijven geoptimaliseerd.

Via internationale samenwerking binnen het IMPEL-netwerk trekt het departement Omgeving een 2-jarig project rond de aanpak van illegale winningen en boringen. VMM neemt hier als stakeholder ook aan deel. In 2021 werd een online enquête door de IMPEL-werkgroep gelanceerd naar de verschillende leden om te peilen naar hun kennis, ervaring en geleerde lessen m.b.t. deze problematiek. De resultaten hiervan worden momenteel nog geanalyseerd. In het vervolgtraject in 2022 is het doel om richtsnoeren voor de lidstaten uit te werken gericht op bijkomende bepalingen om op te nemen in de regelgeving of specifieke handhavingstechnieken of -instrumenten uit te werken die dan ook binnen een Vlaams kader kunnen worden ingezet.

4. Voor de toekomstige uitrol van de GPS-tracking op boortoestellen werd een voorbereidende overheidsopdracht uitgeschreven. Hierin worden de technische en regelgevende aspecten vooraf onderzocht, rekening houdend met wat er al aan ervaring rond GPS-tracering bestaat uit andere sectoren. Dit resulteerde in eerste instantie niet in de ontvangst van regelmatige inschrijvingen, waarop vervolgens een onderhandelingsprocedure met kandidaat-dienstverleners werd opgestart. Deze is momenteel nog in uitvoering met het oog op vastlegging van het nodige budget op de begroting van 2022.

Voor het bestuurlijk sanctioneren van vaststellingen met betrekking tot (erkende) boorbedrijven werd een nieuw boetekader uitgewerkt en in werking gesteld rond erkenningen. Dit verhoogt de aangerekende boetes voor het niet hebben van een erkenning en het niet naleven van de gebruikseisen verbonden aan een erkenning. Dit naar analogie met de bestaande boetekaders voor vergunninghouders. Deze stelselmatige verhoging, ook bij recidive, zal zijn effect hebben bij toekomstige behandelingen van dossiers binnen de sector van de VLAREL-erkenningen.

Het meldpunt boorbedrijven, voor het structureel kunnen melden van mogelijk illegale activiteiten van boorbedrijven, werd opgemaakt. Dit meldpunt wordt in eerste instantie voorgesteld en uitgetest aan een beperkte groep sectoren, nl. Natuurpunt, ANB, de confederatie bouw en de Beroepsvereniging Bronbemalingsbedrijven. Afhankelijk van de input en feedback vanuit deze sectoren in het najaar zal worden nagegaan welke realistische handavingsinitiatieven hier tegenover kunnen worden gesteld en door welke toezichthouders, desgevallend gefocust op bepaalde signaalgebieden. In een latere fase kan dit meldpunt dan nog worden uitgebreid, aangepast en breder opengesteld.